

Kommunfullmäktige

§ 39

Dnr 2021-000144 1.1.2.0

Årsrapport barnkonventionen 2020

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Ida Skogström (M), Åke Hamrin (V), Andreas Sjölander (S), Christina Lindberg (C) och Olle Löfgren (L).

Yrkanden

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Clara Lebedinski Arfvidson, demokratiutvecklare har en muntlig information om Årsrapport barnkonventionen 2020.

Barnkonventionen blev genom riksdagsbeslut svensk lag den 1 januari år 2020. Då fick den genast samma status som annan lagstiftning. Endast grundlagen står över barnkonventionen i den svenska normhierarkin. Konventionen har alltså företräde framför förordningar, föreskrifter, rekommendationer och riktlinjer, och har samma värde som annan lagstiftning.

Barnkonventionen har så kallad vertikal verkan. Det innebär att det som regleras i lagen är det allmännas ansvar gentemot de människor som i dagligt tal kallas för barn. Härnösands kommun har alltså, precis som all annan offentlig verksamhet, ansvar för att förverkliga barns rättigheter inom ramarna för sin rådighet.

Kommunfullmäktige

Inför att lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter skulle träda i kraft, togs en handlingsplan och genomförandestrategi för arbetet med barnkonventionen fram i samverkan mellan Kommunstyrelseförvaltningen, Socialförvaltningen, Skolförvaltningen och Samhällsförvaltningen. Handlingsplanen och genomförandestrategin ska följas upp i en årlig rapport. Bifogad rapport är den första rapporten om Härnösands kommuns barnrättsarbete sedan barnkonventionen blev lag.

I rapporten beskrivs viktiga händelser och exempel på barnrättsarbete i ett nationellt och lokalt perspektiv, och handlingsplanen följs upp.

Nationellt har olika organisationer och institut kunnat se en ökad utsatthet hos barn och minskad möjlighet för barn att få sina rättigheter tillgodosedda under år 2020. Detta på grund av den alltjämt pågående pandemin. Det är svårt att med säkerhet säga vilka långsiktiga konsekvenser detta kommer att få, men det står klart att lidandet för enskilda barn under pandemins första år har varit stort.

Regeringen tillsatte år 2018 en särskild utredare för att belysa hur svensk lagstiftning och praxis stämmer överens med barnkonventionen. Barnkonventionsutredningen (SOU 2020:63) redovisade sitt slutbetänkande i slutet av förra året. Utredaren fastslår att svensk lagstiftning oftast är samstämmig med barnkonventionen, även om det finns vissa undantag. Utredaren pekar dock på brister i tillämpningen av barnkonventionen och annan lagstiftning, vilket av utredaren antas bero på okunskap om svensk lagstiftning i allmänhet och barnkonventionen i synnerhet. Utredaren pekar vidare på att lagstiftningen i sig inte är nog för att barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. En kulturförändring behövs där barnets åsikter börjar ses som viktiga och relevanta. Först då kan bestämmelserna i barnkonventionen få fullt genomslag, menar utredaren.

I Härnösands kommun har en kommunövergripande implementering av barnkonventionen påbörjats under föregående år. Sedan 1 juni år 2020 är det demokratiutvecklaren på kommunledningskontoret som har uppdraget att stödja förvaltningarna i implementeringen av barnkonventionen. Varje förvaltning och bolag har ansvar för att lagen följs inom de egna verksamheterna. Under hösten år 2020 togs ett förslag till grundutbildning i barnkonventionen fram av kommunledningskontoret. På grund av pandemin och det pressade läget var det bara en förvaltning som genomförde utbildningen under förra året – Arbetslivsförvaltningen.

Genom att följa svensk lag generellt kan det antas att Härnösands kommun i dagsläget lever upp till barnkonventionens minimikrav. Samtliga förvaltningar har under år 2020 haft verksamhet och projekt som direkt berör barn. På vilket sätt barn berörs och i vilken utsträckning är naturligtvis olika

Kommunfullmäktige

från förvaltning till förvaltning, och från verksamhet till verksamhet. Det framstår dock som tydligt att olika förvaltningar och olika verksamheter intar olika perspektiv i frågor som rör barn. Ett övergripande barnrättsperspektiv, i enlighet med det övergripande målet i handlingsplanen, finns i dagsläget inte i Härnösands kommun.

Socialt perspektiv

Rapporten förmedlar kunskap och insikter om barnrättsarbetet nationellt och i Härnösands kommun, vilket i förlängningen ger förutsättningar för att åtgärda brister i barnrättsarbetet och att nå det kommunövergripande målet nummer 5. Beslutet att lägga rapporten till handlingarna ger i sig självt ingen effekt ur ett socialt perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon effekt ur ett ekologiskt perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet får inga konsekvenser för kommunens nuvarande budget eller kommuninvånarnas ekonomi.

Rapporten förmedlar kunskap om barnkonventionen som lag. Kunskap om barnkonventionen som rättsligt dokument är en förutsättning för att den ska kunna tillämpas på ett rättssäkert sätt. Beslutet att lägga rapporten till handlingarna får i sig självt inga juridiska konsekvenser eller ger någon följdverkan på kommunens styrdokument.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2021-04-07 § 70

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse

Årsrapport 2020 Barnrättsarbete i Härnösands kommun

Handlingsplan och genomförandestrategi för arbetet med barnkonventionen (2020). Kommunstyrelseförvaltningen, Härnösands kommun.

Lag (2018:1197) om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter

Årsplan 2021(2021). Kommunstyrelseförvaltningen. Härnösands kommun.